

Sigurnost prije svega, ali...

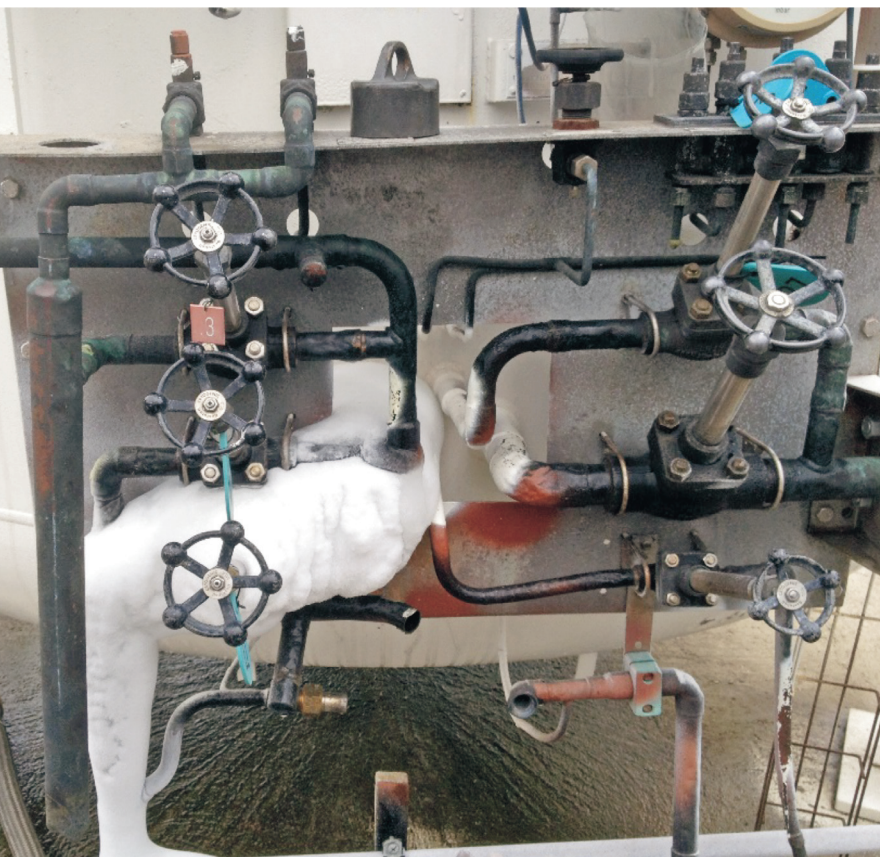
U SJENI PANDEMIJE

KLJUČNI PRAVILNIK JOŠ ČEKA

NA POTPIS MINISTRA

prof. dr. sc.
Srećko Švaić
dipl. ing.

Iako je već odavno pripremljen i prije više od godinu dana prošao javnu raspravu i svu potrebnu proceduru u tijelima Europske komisije, novi Pravilnik o pregledima i ispitivanju opreme pod tlakom i dalje čeka na potpis nadležnog ministra. Jasno je da sada treba voditi računa o sanaciji golemih posljedica pandemije koronavirusa i potresa na gospodarstvo i o spašavanju brojnih radnih mjesta, ali ne smije se zaboraviti na sigurnost opreme pod tlakom, a time i na sigurnost ljudi i materijalnih dobara jer će nastavak gospodarskih aktivnosti tražiti povećana opterećenja proizvodnih pogona u kojima je prisutna i oprema pod tlakom.

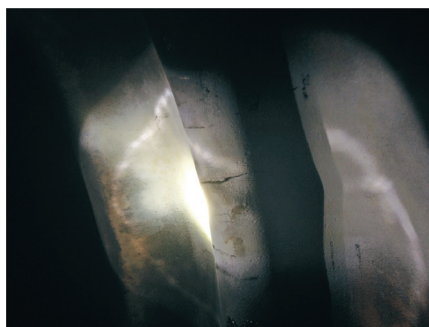
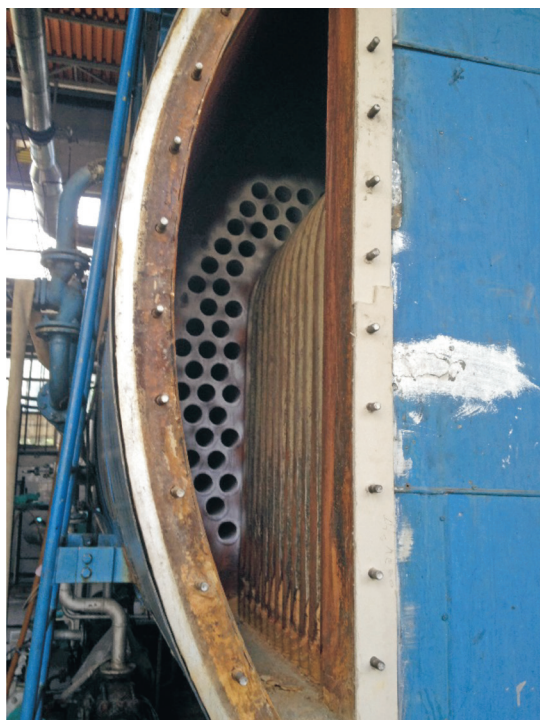

Stabilna oprema pod tlakom obuhvaćena je sljedećom tehničkom regulativom na razini Europske unije:

- Direktiva 2014/68/EU o opremi pod tlakom (eng. PED - Pressure Equipment Directive) koja je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Pravilnikom o tlačnoj opremi (NN 79/2016)
- Direktivom 2014/29/EU o jednostavnim tlačnim posudama (eng. SPV - Simple Pressure Vessel Directive) koja je u hrvatsko zakonodavstvo prenesena Pravilnikom o jednostavnim tlačnim posudama (NN 27/2016).

Direktive propisuju bitne zahtjeve za opremu pod tlakom koji moraju biti zadovoljeni, da bi ona mogla biti stavljena na tržište. Tijela za ocjenu sukladnosti i proizvođač odgovorni su za novu i rekonstruiranu opremu koja se stavlja na tržište.

Područje pregleda i ispitivanja opreme pod tlakom prepušteno je članicama EU-a da ga same urede prema svojem nahođenju. Tako je ono u Hrvatskoj regulirano Pravilnikom o pregledima i ispitivanju opreme pod tlakom (NN 27/2017).

◀▶ Neke od uočenih grešaka i oštećenja na opremi pod tlakom u uporabi - treba li još dokaza zašto je hitno potreban novi Pravilnik?

“Tijela za ocjenu sukladnosti i proizvođač odgovorni su za novu i rekonstruiranu opremu koja se stavlja na tržište.”

KAKO DO VIŠE RAZINE SIGURNOSTI OPREME POD TLAKOM U UPORABI?

Tijekom primjene postojećeg Pravilnika uočene su njegove manjkavosti, nedorečenosti i potreba za dopunama kako bi se ostvarila sigurnost opreme pod tlakom u uporabi. Tehničke upute koje su pripremili stručnjaci i koje su objavljene uz Pravilnik daju dodatne smjernice za kvalitetu izvođenja periodičkih pregleda. U uvodniku Tehničkih uputa, koje su objavljene na službenim internetskim stranicama nadležnog Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta stoji:

“Primjena Pravilnika o pregledima i ispitivanju opreme pod tlakom (Narodne novine, broj 27/2017) u praksi ukazala je na potrebu dodatnih objašnjenja kod provedbe postupaka pregleda i ispitivanja radi ujednačenog pristupa ovlaštenih

inspekcijskih tijela, kao i potrebu za uspostavom jasnih kriterija za dokazivanje kompetentnosti ovlaštenih inspekcijskih tijela.

Iz tog razloga izmijenjene su i dopunjene Tehničke upute i preporuke za provođenje aktivnosti periodičkih pregleda i ispitivanja opreme pod tlakom prema Pravilniku o pregledima i ispitivanju opreme pod tlakom (Narodne novine, broj 27/2017). Novo izdanje Tehničkih uputa (3. izdanje, studeni 2019.) izradila je skupine stručnjaka iz Sekcije za tlačnu opremu Udruge energetičara Zagreb, a Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta iste država.

Tehničke upute sada dodatno sadrže priloge u kojima se posebno opisuju postupci kod pregleda i ispitivanja svake grupe tlačne opreme (spremnici za UNP/stlačeni zrak, kotlovi, cjevovodi, boce, ventili sigurnosti). Također, posebno su obrazloženi uvjeti i kriteriji za potrebno osoblje i opremu koje

“ Iako je trebao biti objavljen u prvoj polovici prošle godine, novi Pravilnik zbog nepoznatih razloga do danas nije potpisao nadležni ministar, ne dajući objašnjenje zbog čega ga odbija potpisati, iako su mu u nekoliko navrata upućeni zahtjevi da se izjasni. “

moraju ispuniti ovlaštena inspekcijska tijela kako bi dobila ovlaštenje za obavljanje pregleda i ispitivanja opreme pod tlakom, a što će se provjeravati prilikom akreditacijskog ocjenjivanja.”

Od jeseni 2019. godine Sekcija za opremu pod tlakom u kojoj se spomenuti stručnjaci okupljaju promijenila je naziv u Hrvatsku sekciju za opremu pod tlakom i, kao i do sada, obavlja koordinaciju na području opreme pod tlakom pri donošenju propisa i njihovom tumačenju. Sekcija sada djeluje u sklopu Hrvatske stručno-znanstvene udruge za energetiku, strojarske tehnologije obnovljive izvore energije (HESO) u suradnji s MIN-GO-om.

ZAŠTO UOPĆE NOVI PRAVILNIK?

Rezultat rada Sekcije u protekle tri godine je prijedlog novog Pravilnika čime se nastojalo ispraviti sve manjkavosti postojećeg i dodati poglavlja kojima se osigurava viša razina sigurnosti opreme pod tlakom u uporabi, podiže kompetentnost inspekcijskih tijela i njihovog osoblja i omogućava složenim industrijskim strukturama provođenje pregleda po posebnom programu. Prijedlog novog pravilnika prošao je javnu raspravu i postupak u Informacijskom sustavu tehničkih propisa (eng. TRIS - Technical Regulations Information System). To je postupak koji predstavlja alat Europske komisije kojim članice EU-a informiraju javnost o nacrtima nacionalnih tehničkih propisa. Cijeli postupak okončan je početkom 2019. godine.

Iako je trebao biti objavljen u prvoj polovici prošle godine, novi Pravilnik zbog nepoznatih razloga do danas nije potpisao nadležni ministar, ne dajući objašnjenje zbog čega ga odbija potpisati, iako su mu u nekoliko navrata upućeni zahtjevi da se izjasni. Time su usporene sve aktivnosti usmjerene prema povišenju sigurnosti opreme pod tlakom u uporabi i približavanju sustavima u vezi s opremom pod tlakom uobičajenima u razvijenim zemljama.

U predloženom Pravilniku definirane su sljedeće aktivnosti koje postojećim nisu obuhvaćene, a bitne su za sigurnost, ali isto tako i za snižavanje troškova gospodarskih subjekata koji posjeduju opremu pod tlakom. Tako su:

- definirani postupci za prvi pregled opreme pod tlakom za pojedine vrste opreme (npr. boca za disanje i ronjenje, vatrogasnih aparata, spremnika za ukapljeni naftni plin)
- definirana je potrebna dokumentacija koju mora posjedovati vlasnik, odnosno korisnik opreme pod tlakom
- definirani su postupci popravaka (sanacije) opreme pod tlakom
- definiran je poseban program periodičkih pregleda opreme pod tlakom visoke razine opasnosti za opremu sa specifičnim zahtjevima uporabe
- definiran je postupak vraćanja dokumentacije koja se nalazi kod slijednika nekadašnje Agencije za opremu pod tlakom vlasnicima, odnosno korisnicima
- produljen je rok za prijavu neregistriranih cjevovoda
- definirani su uvjeti za registriranje opreme koja nije u evidenciji
- definirani su uvjeti koje mora zadovoljiti osoba ovlaštena za preglede stabilne tlačne opreme s obzirom na svoju razinu kompetentnosti i područje aktivnosti inspekcijskog tijela s obzirom na broj zaposlenih inspektora
- predviđena je izobrazba i kategorizacija inspektora sukladno europskom pristupu.

Uz prijedlog Pravilnika izrađeno je i objavljeno treće izdanje Tehničkih uputa koje su nadopunjene Kontrolnim listama kako bi se osigurao jedinstven pristup pregledima kao i uvjeti koji inspektori moraju ispuniti za dobivanje kategorije (također se mogu pronaći na stranicama MINGO-a, ali i na stranicama Hrvatskih seminara o tlačnoj opremi: www.em.com.hr/tlacna_oprema/regulativa). Konačno, u sklopu predviđene izobrazbe osigurava se viši stupanj sigurnosti opreme.

ZAŠTO SE NE UVAŽAVA STRUKA?

Zašto se ne uvažava mišljenje struke i dalje ostaje velikim upitnikom. Na žalost, to nije slučaj samo u području opreme pod tlakom, već i na mnogim drugim područjima. Dokle god politika ignorira struku, ne možemo očekivati željeni razvoj Hrvatske! ■

“ Dokle god politika ignorira struku, ne možemo očekivati željeni razvoj Hrvatske! “